

ROMÂNUL

ZIAR POLITIC ȘI DE INFORMAȚIUNI

Director
și Redactor resp :
ILIE ARDELEAN

Ce ne-a adus? Muncă onestă

În primele zile ale fiecărui nou an săltăm de bucurie că am scăpat de anul al cărui car, încărcat cu nemulțumirile noastre, se pierde în zare și ne lăsăm furați de speranțele ce le legăm de anul peste pragul căruia am călcat.

Anul 1937 a fost anul marilor nădejdi. Așa l-am așteptat, dar altceva ne-a dat. Am crezut că ne va aduce bine și pace; ne-a dat, pe lângă războiul civil din Spania, războiul chino-japonez și ne-a amenințat mereu cu un război între popoarele europene; în loc de bine ne-a adus scumpete și un trai din ce în ce mai greu. Am sperat să vedem mijind razele dreptății la orizontul pământului românesc și am văzut cum a prins nedreptatea și fărădelegea rădăcini tot mai adânci. Am crezut

că vom avea deplină libertate să ne gândim, să grăim și să purcedem după propria noastră chibzuință, cu respectul legilor, acceptate prin reprezentanții noștri, și am rămas, în tot lungul anului sub teroarea stării de asediu și a cenzurii, îngrădiri ale libertății și căuș în gura celor ce gândesc și vor să vorbească.

Dacă anul 1937 ne-a adus nemulțumiri, el s'a încheiat totuși printr'un act care trebuie să satisfacă suflarea românească. Guvernul liberal, care a venit și a stat patru ani de zile la cârmă, peste voința țării, guvernând prin cele mai nelegiuite metode, a fost demis în urma cuvântului hotărât al națiunii, care l-a respins la alegerile generale din 20 și 22 Decembrie. Nu l-a putut menține nici amenințarea, nici corupția, nici ademenirea. A trebuit să plece spre satisfacția întregii națiuni.

Acest lucru bun ni l-a adus anul 1937.

Anul nou, 1938, li călcam vatra de câteva zile. L-am așteptat să ne aducă fructul muncii noastre, să ne dea rezultatul calculelor logice și mate-

matice așa cum e legea naturii și a lucrurilor. Nu ni l-a dat. Ne-a dat ceva nereal, nelogic, potrivit firei lucrurilor. Ne-a dat un guvern format din oameni unui partid care nu întrunise nici 10 la sută din totalul voturilor din ultimile alegeri.

Guvernul liberal n'a fost expresie națiunii și n'a corespuns gândirii ei. Actualul guvern al dlor Goga și Cuza, pe care ni l-a dăruit anul 1938, în urma unui capriciu al său, nu este expresia gândirii națiunii și a dezideratelor ei. A venit cu mult după coptul cucuruzului și va pleca, fără doar și poate, cu mult înainte de a se coace porumbul în 1938. El nu corespunde voinței naționale, el n'a fost desemnat de țară n'a fost poțtit de popor, a fost adus

în vreme de sărbătoare când poporul se închina Celui venit să răspândească „pe pământ pace, între oameni bună voire“.

Guvernul liberal a fost puternic, dar a trebuit să se plece în fața voinței națiunii.

Cu numărul de azi „Românul“ va apare regulat săptămânal și ca atare, vă rugăm a achita cât mai urgent abonamentul!

atunci nu se va putea împotrivi voinței naționale, ci, dimpotrivă, înțelegând stările de lucruri, se va pleca și va pleca înainte ca națiunea să reacționeze.

Național-țărăniștii din Arad refuză

Unora dintre membri partidului național-țărănesc din Arad li s'au făcut îndemnuri să treacă în gruparea național creștină oferindu-li-se importante demnități. Membri

„Cârmuirea noastră o vreau cu ușile deschise pentru toate bunele poze care pot servi organelle de stat cu indicații de ameliorare, tot astfel cu controlul trebuincios al unei munci oneste în toate detaliile ei. De aceea: Români, descoperiți pe hoți, oriunde îi veți găsi, în politică sau administrație și denunțați-i guvernului, care se angajează, în fața țării, cu stărpirea lor.“

Sunt cuvintele primului ministru d. Octavian Goga, rostite la radio în seara zilei de 31 Decembrie 1937.

Nouă, cetățenilor pașnici, pătrunși de idealul ridicării patriei noastre, ne place să auzim astfel de cuvinte din gura șefului guvernului, chiar dacă el este, în acelaș timp, șeful unui partid cu alte concepții asupra vieții de stat, decât partidul din care facem noi parte.

Am cerut mereu conducerii de stat să ridice cenzura și starea de asediu, aceste uși zăvorâte și ferești cu obloanele închise, ca să putem privi și noi în bucătăria țării; conducerea de stat de ieri, a respins orice povăț bună dacă ea n'a venit dela un consacrat membru al „istoricului“ partid liberal, ba s'a cuirasat și față de povețele bune ce veneau din tabăra așa zisă a bătrânilor liberali.

Cu stare de asediu și cenzura un „control trebuincios“ al națiunii era cu neputință. Controlul se exercita de către cei de sus, care dădeau — în acelaș timp — exemplele celei mai infecte co-

rupții și a jafului fără hotar.

Astăzi, România a ajuns să fie o țară pe aceeaș scară cu proverbia la Patagonie. Nelegiuirea, bacșișurile, furtul banului public, lipsa bunului simț, tâlhăria și imoralitatea și-au regăsit patria pierdută. Metodele cele mai insalubre în treburile publice s'au refugiat din Orient, d'n Balcani și s'au pripășit pe pământul românesc.

O spunem cu durere în suflet și facem constatarea cu nădejdea că mâine totul se va repara, dacă nu e prea târziu.

„Munca onestă“. Așa a grăit primul ministru al țării abia instalat în scaunul înaltei demnități.

Asta ne trebuie, muncă onestă. Cinste, cât de multă cinste, chiar dacă am avea-o în paguba unei prea pronunțate inteligențe. Cu inteligență prea subțire, dar pornită spre lichelism și excocherie, nu se poate face nimic bun. În schimb cu onestitate — chiar fără prea multă erudiție și știință — se clădesc marile opere naționale, căci onestitatea înseamnă abandonarea interesului personal în favoarea interesului comun. Onestitatea înseamnă sacrificiu. Cel ce-și aduce aportul cu onestitatea, n'are înaintea ochilor altceva decât spectrul stării de mai bine de mâine. El se consideră sacrificat și se sacrifică de bună voie, cu seninătate și cu dragoste pentru patria sa. Nici prin gând nu-i trece că ar fi beneficiarul unei demnități pe care partidul i-a dat-o ca o recompensă pentru că s'a menținut pe această linie, căci de vreme ce a militat pentru o idee, un program, el este în continuarea preocupărilor lui de mai înainte. Înainte ideea și programul era în sufletul său și n'imaginația sa, la putere ideea ia, încetul cu încetul, formă concretă, se materializează.

Așa este și ar trebui să fie asta când vorbim de partizani sinceri, corecți și onești.

Intrucât s'ar putea realiza o muncă onestă cu oameni, care abia eri sau azi, a doua zi după venirea la putere, se găsesc aderenti ai unui program de guvernământ, nu putem ști?! În ce măsură s'au putut suda unii oameni cu un ideal politic, cum ar fi de pildă cel național-creștin, în noaptea care a trecut dela venirea la putere până a doua zi când dumnealor s'au hotărât să se sacrifice acelui ideal, dacă știut este că cei mai mulți dintre ei, abea cu două zile în urmă, trecuseră dintr'un partid politic, în care așteptau ahtiați puterea, într'un alt partid pe care-l crezuseră logodit pentru o viață întregă cu puterea?

E un mister. Și mister ni se pare și faptul că unii oameni se descopăr indispensabili pentru unele partide mici și acceptă orice situații, cari nu-i onorează, numai ca să li se acorde un pic de demnitate publică pe care încă n'au avut-o.

Noi credem că dacă primul ministru Goga a vorbit despre onestitate dsa n'a vizat onestitatea oportuniștilor de profesie, nici onestitatea transfugilor, ci s'a gândit la partizanii dumisale de totdeauna, pe care constanța îi onorează, lucru pe care-l accentuăm oricât de adversari ne-ar fi.

Care a putut fi gândul acestor național-creștini de a doua zi? Oare nu e gândul căpătuelii, oare nu e acela al parvenirii? De ce oare acești oameni nu s'au descoperit național-creștini cu 48 de ore mai de vreme?

De ce n'au avut răbdarea să aștepte măcar șase luni ca să poată vedea cum arată idealul politic național-creștin? Căci s'ar putea prea bine ca o parte din acest ideal rea-

(Continuare în pag. 11-a)

Victoria Țărănismului nu mai poate fi oprită

Diferite secături vorbesc că țărănismul va să moară. Secii, își închipuie că dacă a venit Goga la putere, sau chiar dacă ar veni Codreanu, cecece e posibil, țărănismul o să fie descușinat ca o adunare oarecare. Eroare.

Curentele populare, cari nasc din inima și sufletul țării trebuie, conform unei legi Dumnezeuști să crească, să se întărească tot mereu, până când își vor atinge scopul, apoi să dea înapoi încet spre o moarte cinstită cum s'a întâmplat cu partidul Conservator, sau spre o moarte rușinoasă ca aceea a Partidului Liberal la care asistăm.

Din punct de vedere al vieții Partidul Național-Țărănesc este încă la început. El este instrumentul prin care țărănimea își cere drepturile sale furate.

Țărănimea are totul de câștigat, iar Partidul ei este dator să-și întinerească cadrele pentru a ține pas cu vremea și să-și curețe rânduile de trădători și acele lesturi (greutăți) cari încercă lumea și compromit lupta.

Conducerea conștientă de misiunea istorică a luptei noastre, trebuie să-și dea seama că în vreme de luptă nu e loc pentru creări de titluri și veleități; pentru mângâieri vanități a unor fosile.

Luptătorii, la locurile de luptă și la sfaturile de comandă. Nimeni să nu-și ia

o sarcină singur, când lupta cere colaborare.

Victoria e mai sigură și durabilă când este împărțită între luptători, iar înfrângerea e mai ușoară când e suportată de toți.

Victoriile și înfrângerile trecutului să ne fie de învățătură nouă conducătorilor. ...Țărănimea însă să știe că Partidul Național Țărănesc în totalitatea lui privește cu încredere în viitor.

Acum 10-15 ani, cine se interesa de durerile țărănimei, în afară de part. național țărănesc? Nimeni.

Azi s'a chibbat situația. Liberalii, la orice ocazie îi dau înainte cu grija de țărănime.

Abonați „Românul“

Se înțelege că acestea sunt doar vorbe și încă nu aduc pită în casa țaranului și nici nu-l scapă de mizerie. Dar vorba e că tot e bine că s'a ajuns la o recunoaștere măcar a problemei țărănești.

Măine, când se vor fi netezit toate căile; când lupta noastră mai solidară și mai puternică ne va fi adus la putere, va fi sosit și vremea înfăptuirilor mari pentru țărănime.

Ion D. Ungureanu
secr. org. Tineretului N.Ț.
din jud. Arad

Muncă onestă

(Continuare din pag. 1-a)

lizată să convingă pe toată lumea.

Pare-ni-se că tocmai aici e socoteala. Teama ca nu cumva să le-o ia alții înainte i'a grăbit pe dumnealor, căci darurile de Crăciun acum se'mpart.

„Muncă onestă“? Cu astfel de oameni? Nu credem! Căci, nu credem să le fi fost onest gândul când s'au grăbit să treacă în partidul dela putere.

„Români: descoperiți pe hoți, oriunde îi veți găsi în politică și administrație și...“ etc.

Așa zice primul ministru al țării d. Octavian Goga. Intrucât ne este permis și putem crede în onestitatea dumisale, să ne ierte dacă nu putem crede în onestitatea colaboratorilor de ultimă oră, oriunde ar fi ei: sus sau jos.

Avem nădejde însă că cometetele nu rămân multă vreme pe firmamentul cerului politice românești. Dela povestea stelei cu coadă se va trece, în curând, la ordinea de zi și viața de stat în România își va lua ritmul său normal.

Ziarele „Dimineața“, „Adevărul“ și „Lupta“ au fost suspendate

Imediat ce a preluat puterea ministerul dlui O. Goga a dispus suspendarea ziarelor „Dimineața“, „Adevărul“ și „Lupta“, pe motivul că acțiunea lor ar fi insalubră pentru sănătatea sufletescă a țării.

Zilele trecute scriitorul Cezar Petrescu a cerut guvernului anularea dispoziției de

suspendare a numitelor ziare arătând că ziarele nu sunt evreești, căci în urmă cu câteva luni de zile conducerea și finanțarea lor a fost preluată de un consorțiu financiar liberal.

Probabil că guvernul spre a rămâne consecvent nu va admite reapariția acestor ziare.

Cu ademeniri și promisiuni

Este lucru bine cunoscut că partidul național-creștin al dlor Cuza și Goga n'are oameni. Dar ca să guverneze, chiar prin dictatură, ai nevoie de elemente, bune rele cum or fi, „Principiul dlui Goga pare a fi acela al neamțului „Lebel und leben lassen“, care pe românește se traduce cam așa: a trăi și a da posibilitate și altora de a trăi. Asta ar însemna că dsa este împotriva cumulului de slujbe. În cazul acestei guvernamentării de azi se văd nevoiți să recurgă la elemente din afară de propriul lor partid.

Fenomenul se observă la țară unde comisiile interimare nu se pot forma din lipsă de partizani. De aceea se recurge la oamenii partidelor cari se pot lăuda cu așa ceva. De vreme ce oamenii partidului liberal sunt cei compromiși prin fel și fel de afaceri și nelegiuiri, iar membrii partidului Total pentru țară, cunoscând disciplina și știind că actualul guvern n'are să se poată menține, refuză net și categoric să se facă instrumente de guvernământ în mâna adversarilor lor cei mai înverșunați, goștiții se adresează național-țărăniștilor.

N'avem deocamdată știri dacă încercările, însoțite de promisiuni, au izbutit sau nu. Avem însă convingerea că țărănimea național-țărăniștă, care știe deosebi vițelul de pureel, și cunoaște perfect de bine idealul politic al partidului național-creștin, — dictatura — fiind în același timp pătrunsă de ideologia propriului ei partid, — democrația — nu se va lăsa ademenită de oamenii surprizei de anul nou.

Dacă la orașe se găsesec oportuniști și lichele cu piei de rinocer pe obraz, care se oferă pentru orice treabă numai să li se dea o demnitate, la țară mai există bun simț și obrazuri curate.

Demnitatea „intelectualului“ dela oraș o pilduesc acei pantalonari cari pândesc momentul ca să-și poată trăda tovarășii de luptă, cum au făcut cei câțiva inși cari au intrat în guvern și acei „apolitici“ cari aleargă repede, din partid în partid, pentru câte un loc în comisia interimară a orașului sau a județului.

Noi n'am vrea ca țărănimea să aibă același obraz și aceeași demnitate pe care o au acești „intelectuali“ de bălci cu caractere de lut, modelabile după interesul din fiecare zi. România nu se poate licheliza până în adâncurile ei cele mai sănătoase. Ar însemna să numai putem avea nici o nădejde pentru mâine.

SUCCESIUNEA și criza politică actuală

Politica internă a României a mers din ce în ce mai rău, până când ajunsese să se tăvălească în noroi sub guvernarea liberală a dlui Tătărescu.

D. Tătărescu a condus o guvernare sub care s'au făcut jafuri și hoții nemai pomenite în istoria noastră. A învrăjbit atât de mult luptele dintre partidele politice din țară, încât ne despărțea doar ocazia de un măcel sângeros între frați. Norocul a fost că d. Maniu a prins de veste încotro ne mână inconștiența liberală, streină sufletește de neam și a manevrat în așa fel, încât Patria a fost salvată de dezastru, atrăgând numai asupra sa furia dușmanilor Națiunii.

Guvernarea liberală înscenată de d. Gh. Tătărescu a înfipt în sufletul țării ideea de luptă contra Co-roanei, prin faptul că, vrând să distrugă un om consacrat de istorie, l-au acuzat de aceasta. Istori-cește, liberalii au pus bazele unui gând rău, foarte rău pentru țară și pe care țara — și cel acuzat — nu l-au avut.

Dar, pentru că jaful avutului public, învrăjbierea poporului și anarhia semănată indirect, nu era deajuns pentru focul, ce streinii partidului liberal voiau să-l aprindă în țară, guvernul d. Guță Tătărescu a patronat cea mai tristă exploatare pe care industria și comerțul au exercitat-o asupra poporului de jos, dela sate și orașe.

Mai rău decât așa nu se putea. Nenorocirea era aproape, când țara a pământuit grasul obraz liberal la 20 Dec. 1937, făcând ca partidul liberal să sufere cea mai mare rușine din istoria sa și a țării.

Astăzi, liberalii de prin sate și orașe sunt obiect de răs și pot fi arătați cu degetul în plină stradă.

Când Tătărescu — înainte de alegeri — se încapățina să joace țării o a doua comedie, scriam aici că, deși succesiunea a fost rezolvată, criza continuă. Țara era greu bolnavă și leacul nu putea fi otrava care o îmbolnăvi-se. Tătărescu este demis înainte de anul nou.

Odată cu zorile anului 1938 i se dă țării un guvern Goga, format și cu frânturi național țărăniste de ocazie. Guvernul acesta se numește: *Național-Creștin-Țărănesc*, numirea accentuată astfel și în Discursul Suveranului.

Problema cea mare este Țărănimea. Naționalismul fără țărănism nu se poate.

Un nou succes pentru recunoașterea problemei țărănești, dar nici o bucurie pentru țărănime.

Evident guvernarea dlui Goga — dacă se va menține — trebuie să însemne o ridicare cât de mică din noroiul în care se împin-seseră liberalii: ar fi prera-dezastruos să rămânem pe loc.

Ușurarea țării de toisestreinii veniți aici după război și revizuirea diplomelor obținute în streinătate, precum și repunerea Românilor în toate drepturile furate, este o operă de însănătoșire naționalistă.

dea Dumnezeu să facă pentru a ușura munca celorlor ce vor veni după dânsul.

De un lucru sunt siguri: Admitând că va suprima toate ziarile evreești, cum a început; admitând că ve reuși să-i dea afară din țară pe cei nedoriți; admitând că va îndrăzni să miște din loc și pe celelalți streini ajunși în locurile cari ar trebui să fie românești, *sunt sigur că nimic nu se va schimba de fond.*

D. Goga va schimba omenii nu sistemul.

Țărănimea va purta mai departe jugul greș al mizeriei și exploatare.

Va munci greu și va trăi rău, pentru a pute plăti impozite nemiloasă și prețuri grele pe orice cumpără. Fiindcă țărănimea este înlăturată de guvernare. Conducătorii ei nu sunt luați în seamă.

Situația e neschimbabilă. S'a aranjat cecece nu e în criza succesiunea. devărată criza continuă însă mai cu tărie. E criza socialo-economică

Ion D. Ungureanu

Cele mai bune stoffe la

Czégka & Co

ARAD, Bdul. Regina Maria

Cinema CORSO

la orele 11 jum. și 3 Matineu cu prețuri Lei 12.— și 16.—

DUMINECĂ 9 IANUARIE 1938

Secretul peretelui de piatră cu Paul Wegener

la orele 5, 7¼ și 9¼, seara

SERENADA cu Hilde Kruhl, Alb Matérotok și Igo S.

Importantele hotărâri ale Comit. Central Executiv al partidului național-țărănesc

Fragmente din declarațiile
d-lui Iuliu Maniu, președintele partidului național-țărănesc

Comitetul central executiv al partidului național-țărănesc întrunit Marți 4 Ianuarie într-o ședință extraordinară sub președinția dlui Iuliu Maniu, în prezența frunțașilor conducerii centrale — partidului a celor 72 șefi de organizații.

Într-o atmosferă de entuziasm și deplină înțelegere, s-a luat următoarele hotărâri:

Soluții surprinzătoare

Onorat comitet, dacă aceste lucruri ne înviorează și dacă aceste lucruri ar trebui să cundă sufletele noastre numai sentimente vesele, durere, nemulțumirile ne silesc să fim prinși de o mare îngrijorare și o mare durere.

Lupta electorală s'a terminat. Ziua și-a făcut indicațiile sale și așteptăm liniștiți după sărbătorit, când se împlinște Nașterea Domnului putem prăsnui și nașterea patriei și a unor zile mai bune pentru țara și neamul nostru.

Ei bine, partidul nostru, de patru ani de când a venit la guvern d. Tătărescu, nu a făcut altceva decât să-și consoție rândurile, să-și precizie programul său politic, și arate devotamentul său față de țară și fața de Coroană în special să arate și să dovedească prin vorbe și fapte concludente că partidul nostru are supremă grijă de a apăra țara și Coroana și Regele.

De patru ani partidul nostru a făcut tot ce se poate omenește face ca să nu existe nici un dubiu în ceea ce privește loialitatea fiintelor sale atât în țară și Coroana, cât și în ceea ce-L privește pe Rege.

Onorat comitet, dacă un partid politic, în alegerile care s-au făcut, în fața persecuțiilor, a teroarei și corupțiunii s'a pus la cale, în contra d-lui Goga, dacă un partid a reușit să realizeze el singur 20 la sută din voturi, dacă el a putut să realizeze cele mai multe voturi între partidele de opoziție și dacă guvernul cu toată puterea sa, cu toate mijloacele ilegale nu a putut să aibă decât 35 la sută, atunci, pentru orice privitor obiectiv, trebuia să fie clar că opinia publică îl desemnează partidul nostru să conducă țara.

S-au ordonat alegerile re-novate. Suprema încordare a tuturor conducătorilor și ostașilor partidului național-țărănesc a dus ca rezultat trântirea guvernului personal Tătărescu.

Mare bucurie a cuprins toată

hotărârit — în urma expunerilor făcute — să ducă lupta viguroasă pentru dărâmare actualului regim.

Ședința comitetului executiv a luat sfârșit la ora 2 și jumătate după ce au luat cuvântul dnlul Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Virgil Madgearu, dr. N. Lupu, Grigore Gafencu și M. Ghelmegeanu.

țara și toată lumea civilizată s'a închinat înaintea conștiinței și tăriei de caracter a neamului românesc, care a putut da această lecție, această dovadă de conștiință, și de maturitate publică.

Noi toți eram legănați în sentimentul fericit al liniștii sufletești că se va face dreptate țării, și se va face dreptate partidului nostru fiind el chemat, după indicațiunile opiniei publice, să facă guvernul. Aceasta nu o dorea, nu o pretindea partidul nostru, dintr-o ambiție deșartă, sau din năzuințe pământești și nu din motive subiective. În ziua de astăzi pentru oamenii cari au conștiință, pentru cei care au simț de răspundere și care se închină marelui ideal al neamului său, primirea guvernului este o mare chestiune de conștiință, o mare sarcină, o mare greutate. Un om cu conștiință în asemenea condițiuni ar vrea mai bine să scape de o astfel de însărcinare.

Nici partidul nostru nu se supunea ușor la o soartă de o atât de grea răspundere și ca dovadă că partidul nostru nu umblă după putere este faptul că de atâtea ori a refuzat dela sine, a respins dela sine tentațiunea de a rămâne la guvern, ori de a forma guvernarea în condițiuni în care credea că nu ar putea servi Coroana și țara.

Dar partidul nostru cu drept cuvânt dorea, cerea și pretindea ca în conformitate cu voința legală a națiunii să fie chemat la guvern pentru că în definitiv un partid politic nu este o academie de științe. de drept. Un partid politic este frăția unor oameni de aceeași convingere, dar nu numai convingerea teoretică, ci și de credințe, de realizare pe care vrea să le transporte în viața practică de stat și să realizeze ideile, principale care-i călăuzesc și natural că ideile proprii nu pot fi puse în practică cu speranța de reușită, decât de oamenii proprii, pătrunși de adevărurile profesate. Pentru acest motiv fără nici un fel de jenă fără nici un fel de rezervă,

trebuie să afirmăm totdeauna voința noastră de a propaga principiile noastre și dorința noastră fermă ca partidul nostru să guverneze această țară. (Aplauze).

Avem acest drept și această datorie.

Partidul Național-Țărănesc este cel mai monarhic partid din această țară

Să mi dați voie ca cu această ocazie să accentuez cu toată hotărârea că partidul nostru național-țărănesc este cel mai monarhic partid din această țară (aplauze).

Acest partid atunci când s'a realizat fuziunea între partidul țărănesc și partidul național de pe vremuri în primul său program și în primul său punct din acest program a ținut să fixeze pentru totdeauna că partidul nostru este un partid monarhic constituțional.

Toate manifestările acestui partid au fost în această direcțiune conduse și partidul nostru a corespuns sentimentului public, atunci când niciodată, în nici o clipă, în nici o împrejurare nu a lăsat să se clatine nici în sufletul său, nici în opinia publică sentimentul monarhic.

Credem onorat comitet central că acest sentiment monarhic al nostru dela început exclude orice alte planuri aventuroase și țin să constat în fața calomniatorilor care ni se plasează și în public și pe ascuns că de sufletul nostru și de mintea noastră a fost departe totdeauna ideea republicană, în a căror vâltoare noi nu vrem nicidecum să fie aruncată Națiunea și țara noastră. (Aplauze).

Mai mult încă: nu numai principial pentru monarhie dar în special pentru Dinastia noastră partidul nostru a avut și are cel mai perfect devotament.

Știm ce a făcut dinastia noastră pentru țară și știm cât de mult trebuie să facă încă pentru desăvârșirea operei mari care a fost începută sub conducerea acestei dinastii.

Mai mult decât aceasta: față de regele Carol al II-lea nici un partid nu a arătat acel devotament plin de sacrificii pe care l-a arătat partidul nostru (aplauze).

Onorat Comitet, noi pentru faptele noastre politice nu cerem recunoștință dela nimeni: nici dela Coroană. Ne-am îndeplinit o datorie față de neam, — o datorie de conștiință (aplauze).

Guvernul Goga: Un guvern demagogic, reacționar și intolerant

Dar afară de motivul acesta formal, sunt motive esențiale de program, care ne fac să fim nu numai cu neîncredere, dar să respingem această formațiune guvernamentală.

Știm că d. Goga, scriitor mare nu face și nu a făcut nici un secret — ziarele și desbaterile parlamentare sunt martore în aceasta privință — că disprețuiește democrația. D-sa nu pune nici un preț pe curentele care sunt în masele populare. D-sa disprețuiește vulgul și mulțimea și crede că voința națiunii i se poate substitui un creier oarecare mai mult sau mai puțin luminat.

Vasăzică nu ne găsim înaintea unei enigme. Cunoaștem structura fizică, sufletească și intelectuală a d-lui Goga care îl împinge la anumite măsuri dictatoriale. Știm că d-sa este în coliziune esențială cu felul nostru de a vedea în materie politică. Noi suntem democrați; urmărim un program social radical; urmărim reforme moderne care să schimbe fața economică atât de tristă a poporului românesc. Dânsul este o fire antidemocratică, dictatorială, reacționară, fire de care a dat dovadă în întreaga sa carieră.

Dar afară de aceasta, noi cunoaștem — nu a făcut secret din aceasta — cunoaștem măsurile de suprafață pe care d. Goga, fluturând steagul național, vrea să le pună în aplicare în ceea ce privește regenerarea neamului românesc. D-sa flutură un steag care n'are altă menire decât să acopere tendința de dictatură în această țară. Totdeauna reacționarii și dictatorii au năzuit, pentru a da un narcotic opiniei publice, să fluture una din două, sau chiar amândouă: lozincile imperialiste sau naționale, șoviniste, sau lozincile demagogice, care apoi să răsbună cum se răsbună și astăzi de câteva zile față de partidul d-lui Goga.

Exact, astfel face d. Goga; promite sare efțină, tutun efțin, bumbac efțin, piele efțină, țuică cât de multă, — se ține de sistemul guvernelor reacționare ca să fie cât mai multă țuică pentru a corupe opinia publică — și în plus flutură programul naționalist, pe care dacă îl examinăm mai adânc vedem numai decât că el sau

nu este executabil, sau este superficial și nu poate să tămăduiască boala în adânc, boala care mistuie măduva națiunii noastre.

Evident că nu aceasta este ocaziunea, să luăm în examen mai aproape cele spuse de d. Goga. Nici d-sa nu știe încă în realitate ce va face, căci un program detaliat spune că îl va da abia mai târziu. Cât cunoaștem în linii mari, ne este suficient să-i respingem politica intolerantă, demagogică, reacționară și fără un program precis de realizări profunde sociale și economice.

Dar este o altă chestiune care este și mai gravă: cunoaștem programul d-sale în ceea ce privește politica externă. Apoi bine, dacă noi între noi aici acasă mai putem să ne permitem un mic joc al schimbului de idei, putem să mat aruncăm lozinci demagogice în public — acel pe care îl lasă conștiința și pe d-sa îl lasă — în politica externă nu este posibil să facem o asemenea excursiune neserioasă. Aici intră în joc interesele de existență și integritate ale țării noastre.

★

Care este scuza lor? Este acum la modă să fiu eu atacat. Foarte mulți cari vor să parvină găsesc o treaptă foarte comodă de a parveni atacându-mă pe mine. Dece? Nu știu. Dar este ușor și se refugiază și ei la acest mijloc.

Mi se impută mie că eu sunt cuprins de o ambiție bolnăvicioasă și ei nu pot servi această ambiție nesăbuită a mea.

V'am arătat înaintea sentimentelor dinastice ale partidului nostru. Ele sunt și ale mele. Nu cred că în această țară există un al doilea care să fie mai monarhic, mai dinastic decât mine și nu cred că se va găsi în țara aceasta sau în străinătate un singur om căruia eu fie în public, fie în patru ochi să-i fi spus vreun cuvânt de denigrare la adresa Regelui sau vreun cuvânt de scădere la adresa sistemului nostru monarhic (aplauze).

Din contra La adresa Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, eu am spus numai cuvinte de laudă și n'am făcut altceva decât să susțin această instituție fundamentală și cardinală pentru noi, a monarhiei și Dinastiei.

Evident că este foarte ușor ca să găsești oameni plătiți care vin să debeatze minciuni, să spuie cuvinte necontrolabile la adresa partidului, la adresa mea, în ceea ce privește sentimentele mele. Dar nu se poate desmînți o viață întreagă și mai ales nu se pot desmînți fapte care sunt săvârșite și care sunt bine cunoscute.

Nu sunt în republican. Nu este bună republica pentru noi. Trebuie să susținem cu toții monarhia constituțională și o susținem.

